

सुस्वागतम्

एम . ए . भाग २ (सत्र ४)

इतिहास ः त्यांचे सिद्धांत आणि पद्धती

(History : Its Method and Practice)

घटक क . ३

इतिहास लेखन प्रकार

(Process of writing History)

सादरकर्ते ः डॉ . पी . ए . ओलेकर

प्रस्तावना
विषय विवेचन

संशोधनासाठी विषयाची निवड

विषयाची आवड

सहाय्यकारी विषयांचा विचार

भाषा व लिपी

संदर्भसाधनांची उपलब्धता

उच्च दर्जाची निर्मीती क्षमता

सुक्ष्म अभ्यास

सर्वसामान्य लोकांची आवड

संज्ञा व संकल्पनांची जाणीव

तुलनात्मक विषय टाळावेत

गतसंशोधनाचा आढावा घेऊन

विषय निवडावा

विषय निवडीतील धोके

संशोधन आराखडा तयार करणे

अ . संशोधन आराखड्याची व्याख्या

ब . संशोधन आराखड्याचे प्रकार

क . संशोधन आराखडा तयार करण्याच्या पायऱ्या

ड . संशोधन आराखड्याची रचना :

१ . संशोधनाची उद्दिष्ट्ये

२ . गृहीतके

३ . व्याप्ती व मर्यादा

४ . विषयाचा कालखंड

५ . पूर्व संशोधनाचा मागोवा

६ . संशोधन पध्दती

७ . संशोधनाचे महत्त्व

८ . अध्यापनशास्त्रातील अन्वयार्थ

९ . प्रस्तावित प्रकरणे

१० . संबंधित व्यक्ति व त्यांचे कार्य

११ . संदर्भसुची

१२ . परिशिष्टे

इ . संशोधन आराखडयाचे मुल्यमापन

ई . संशोधन आराखडयावर परिणाम करणारे घटक

फ . उत्कृष्ट संशोधन आराखडयासाठी कसोटया

कागदपत्रांचे परीक्षण

१ . बहिरंग परीक्षण :

२ . अंतरंग परीक्षण :

अ . सकारात्मक परीक्षण

१ . वाच्यार्थ समजावून घेणे

२ . गर्भितार्थ समजावून घेणे

ब . नकारात्मक परीक्षण

लेखकाचा प्रामाणिकपणा

- १ . आश्रित लेखक
- २ . धार्मिक गटाचा प्रभाव
- ३ . लेखकाचा सामाजिक अथवा आर्थिक स्तर
- ४ . लेखकाची विचारसरणी
- ५ . लेखकाचा हेतू
- ६ . सत्य सांगण्याची क्षमता

लिखानातील चुकांच्या कारणाचा शोध

१ . घटनेचा साक्षीदार असणे

२ . प्रत्यक्ष घटना व लेखन काळ

३ . लेखकाची आवड निवड

४ . बौद्धिक क्षमता व अनुभव

५ . घटनेचा विस्तार

६ . परिस्थिचा प्रभाव

७ . लेखकाचे शारीरिक दोष

८ . घटनेमागील कार्यकारणभाव

९ . लेखकाचे गुणावगुण

धन्यवाद